

TEXT ANDERS JENSEN

VISA NATUREN VEM SOM BESTÄMMER!

Trött på att väder och vind tar udden av dina bilder? Vi visar hur du med Photoshops hjälp kan reparera skadan.

När den här artikeln skrivs är det juni i Sverige. I den bästa av världar hade jag suttit på en klippa vid havet med en varm sol och sommarhesa måsar ovanför mig. Det gör jag inte. Jag sitter inomhus för att slippa få regn i näsborrarna.

Nä, det är sannerligen inte alltid som naturen samarbetar. Vädret kan ofta vara det som stjälper din bild. Även om du prickar in regnskydd, stativ, sydväst och hela baletten riskerar bilderna att bli mediokra i det svenska grådasset.

Du som var ordningsman i skolan vill säkert påpeka att dåligt väder också kan vara en tillgång och att några av de vackraste bilderna är fotade under sämre väderförhållanden. Men det är inte det den här artikeln handlar om. Den handlar om de gånger ditt bröllopsfoto regnar bort, solkatten förstör ditt fina porträtt och grådiset gömmer undan landskapets vackra färger. Och som så ofta heter räddningen Photoshop. Jodå.

Alla behöver lite värme

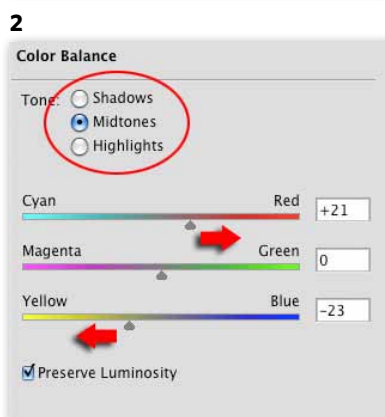
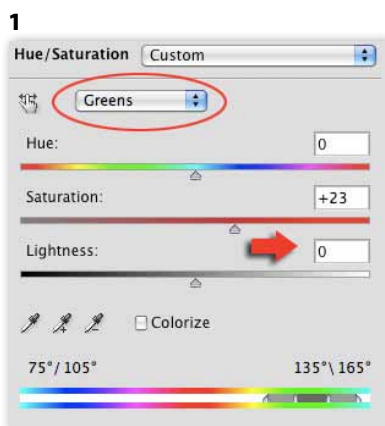
Solen har den trevliga förmågan att kunna få ett landskap att bada i en härligt varm ton. Regn och rusk har ofta den motsatta effekten – kalla, trista toner och gråsjuka färger. Doktor Photoshop ordinerar då en skopa färgbalansering.

Det finns många sätt att värma upp ett foto och tekniken som visas här är bara en i raden. Men målet är alltid det samma – att ge betraktaren en mysigare känsla. Hellre det än perfekt vitbalans.

1. Välj **Layer > New Adjustment Layer > Color Balance** (lager > nytt justeringslager > färgbalans). Dra topp- och bottenreglaget mot rött respektive gult för att göra bilden varmare. Växla mellan de olika tonområdena och gör om samma sak tills du hittar en vacker ton.

2. Om du verkligen vill visa upp din nya, varma ton ökar du också färgmättnaden en aning. Gå till **Layer > New Adjustment Layer > Hue/Saturation** (lager > nytt justeringslager > nyans/mättnad). Öka **Saturation** (mättnad) tills färgerna kommer fram på ett bra sätt. Du kan också byta färgområde i rullistan längst upp och justera vissa färger var för sig.

3. Eftersom du har både färgbalanseringen och mättnadsjusteringen som justeringslager kan du när som helst gå in och finjustera inställningarna. Ibland kan du också vilja utnyttja maskerna för att begränsa effekterna.

Hitta din sjunde himmel

En tråkig bieffekt av halvsopigt väder är att himlen ofta blir en gråvit, enfärgad massa. Inga tuffa moln, inga fina blå partier, inga skiftningar ned mot horisonten. Har du riktig otur finns det inget att arbeta med, även om du fotat i råformat och exponerat så gott du kan. Läge att ge upp? Nja, är du modig ersätter du den gamla himlen med en ny i Photoshop.

Att byta himmel är nästan photoshopparnas nationalsport. En företeelse man kan ha många åsikter om. Vissa betraktar det som en slug lösning, andra som oförlåtligt bildfusk. Tillhör du det förstnämnda lägret kommer du att ha nytta av den här tekniken - ingen krånglig friläggning och annat strul. Bara ren pixelmagi. (I vårt exempel har bilden också givits en varmare ton).

1. För att den här tekniken ska fungera perfekt behöver din himmel vara det ljusaste partiet i bilden. Ofta är det redan fallet, men emellanåt behöver himlen lite hjälp på traven. Välj därför **Layer > New Adjustment Layer > Levels** (*lager > nytt justeringslager > nivåer*) och dra det vita reglaget en liten bit åt vänster. På så sätt gör du bildens ljusa delar ännu ljusare. Påverkar uppljusningen andra delar av bilden på ett oönskat sätt utnyttjar du justeringslagrets mask. Måla bara med en svart pensel över de områden du inte vill påverka.

2. Klistra sedan in den nya himlen. Vid behov väljer du **Edit > Transform > Free Transform** (*redigera > omforma > omforma fritt*) och anpassar den nya himlens position och storlek. Har du ingen egen himmel kan du ladda ner ett helt gäng olika på www.moderskeppet.se/laddaner/himlar.php.

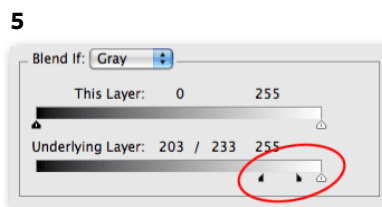
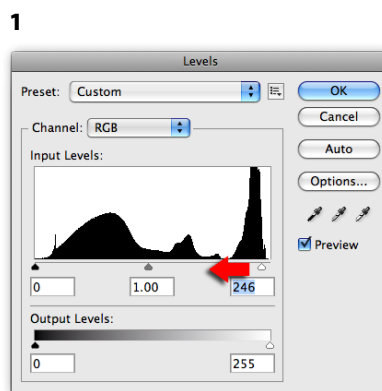
3. För att slippa ägna en timme åt friläggning av himlen använder du den smarta funktionen **Blend if** (*blanda om*). Den hittar du om du dubbelklickar på lagret med den nya himlen. Längst ner i dialogrutan som poppar upp hittar du Blend if.

4. För att få himlen att hamna rätt drar du det svarta reglaget under **Underlying layer** (*underliggande lager*) åt höger. På så sätt talar du om för Photoshop att din nya himmel bara ska

vara synlig där det underliggande lagret har sina ljusaste toner. Vilket bör motsvara den ursprungliga himlen om du har lyckats med steg 1.

5. För att inte skarvar ska uppstå behöver du göra en avtoning. Håll ner «Alt» på tangentbordet och klicka på det svarta reglaget för att dela det mitt itu. Dra de olika delarna en liten bit ifrån varandra och finjustera positionen för att hitta en bra avvägning.

6. Nu kan det ju hända att det fanns andra områden i din originalbild som också var ljusa. En vit bil riskerar till exempel att bli lackerad i den nya himmelfärgen. För att undvika sådana problem lägger du till en lagermask och målar svart där det behövs.

Schas solkatta!

Motljus – amatörens skräck, proffsfotografens vapen. Bilder fotade i motljus kan vara magiska på många vis. Men det är ju inte alltid kameran och solen är bästa kompisar. Vill det sig illa ger motljuset kraftiga linsöverstrålningseffekter som stjäl fokus. I stället för att beundra ditt fantastiska landskap frågar folk vad det är för ljusblått ufo i förgrunden.

Linsöverstrålning kan vara en svår nöt även för Photoshop. Kloning är inte alltid ett alternativ eftersom det som döljer sig under linsöverstrålningen kan vara för komplext för att återskapa. Men med lite flax och rätt förutsättningar kan du ändå sudda ut alla spår.

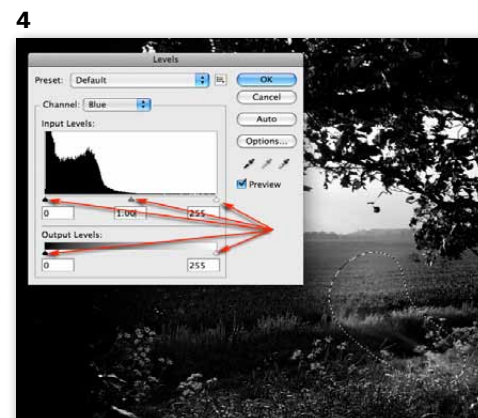
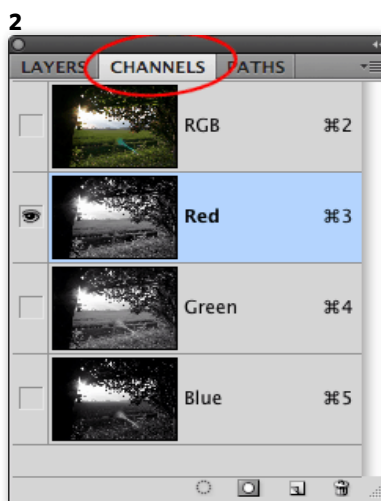
1. Tryck «Q» för att växla till snabbmaskläge. På så sätt kan du måla fram en markering med hjälp av penslar. Se till att välja svart färg och sänk **Hardness** (*hårdhet*) för att få den mjukaste penseln du någonsin kan uppbringa. Måla sedan över linsöverstrålningen så att allting täcks av en blekröd hinna. Tryck sedan återigen «Q» för att förvandla det hela till en markering. Beroende på vilka inställningar du har kan det hända att allt utom det du målade över blir markerat. Välj i så fall **Select > Inverse** (*markera > omvänd*) innan du fortsätter.

2. Växla över till fliken **Channels** (*kanaler*) i lagerpanelen. Klicka på de olika kanalerna i tur och ordning och leta efter den som innehåller minst ljusdefekter. Har du lite bondröta springer du på en nästan helt oförstörd kanal. I vårt exempel var det den röda, men det varierar. Det är således inte alltid «samma tid, samma kanal» som gäller.

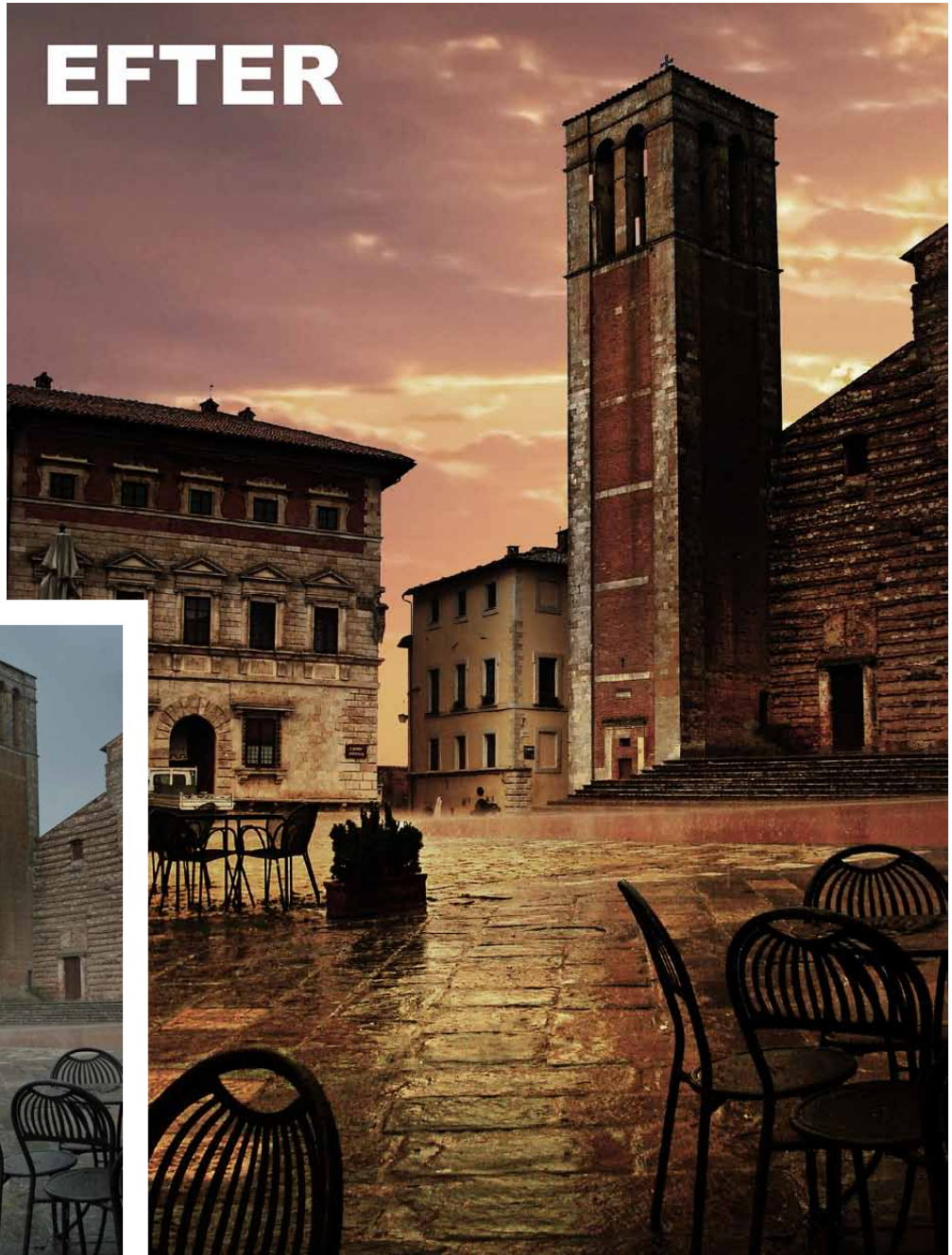
3. När du hittat den bästa kanalen kör du **Edit > Copy** (*redigera > kopiera*). Behåll markeringen och växla därefter till en av de fördärvade kanalerna och klistra in lagningen via **Edit > Paste** (*redigera > klistra in*).

4. När du klistrar in märker du förmodligen att ljuset hos lagningen avviker från omgivningen. För att råda bot på det väljer du omedelbart **Image > Adjustments > Levels** (*bild > justeringar > nivåer*). Testa de olika reglagen, både under histogrammet och längst ner, för att få lagningen att smälta in.

5. Byt till den sista kanalen och upprepa inklistringen och ljusmatchningen. När du sedan återgår till RGB-kanalen har du förhoppningsvis en hel bild utan extrema ljusdefekter. Kom ihåg att den här tekniken visserligen kan fungera klockrent, men också misslyckas kapitalt mellan varven. Det gäller att du har en fin kanal utan tydliga defekter. Annars tvingas du använda gammal hederlig kloning eller lära dig att älska linsöverstrålningen.

EFTER

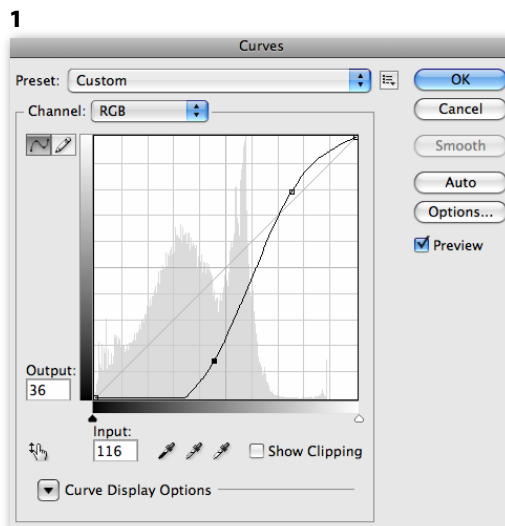
FÖRE

Låt skymningen sänka sig

Det är vackrast när det skymmer, tyckte Pär Lagerkvist. Hur bra Herr Lagerkvist hade varit på Photoshop får vi aldrig veta, men han var uppenbarligen en mycket klok man. Bilder som ser lite småtrista ut kan nämligen få ett nytt liv om du vrider fram klockan en aning i Photoshop. Och dystert väder döljs alltid effektivt av en pampig skymning.

1. Börja med att byta himmel och ge bilden en varm ton som överensstämmer med himlen. Använd teknikerna som beskrivits tidigare i den här artikeln.
2. Se till att ha originalbilden markerad och välj **Layer > New Adjustment Layer > Curves** (lager > nytt justeringslager > kurvor). Sätt punkter och dra för att åstadkomma en baktung S-kurva. På så sätt ökar kontrasten, färgerna kommer fram och bilden blir lagom mörk.

FÖRE

EFTER

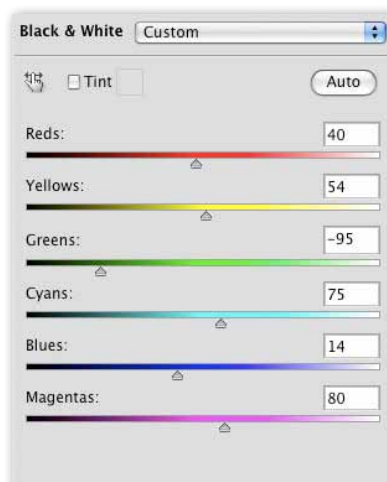
Stormar vill vara svartvita

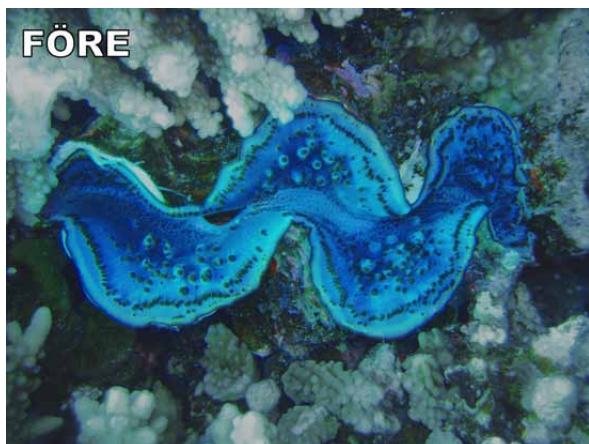
Det är förstås inte alltid du sörjer regnmoln och hotfulla himlar. Ibland är det just den stämningen du söker och genom att göra bilden svartvit kan du öka dramatiken ytterligare.

1. Börja med att välja **Layer > New Adjustment Layer > Brightness/Contrast** (lager > nytt justeringslager > intensitet/kontrast). Dra i reglagen för att öka bildens kontrast så mycket du vågar. Ju större tonskillnad du kan få fram i himlen, desto bättre. Se bara upp så att du inte förlorar några viktiga detaljer i bilden.

2. Lägg sedan till **Layer > New Adjustment Layer > Black & White** (lager > nytt justeringslager > svartvitt). Genom att dra i de olika reglagen kan du hitta rätt grånyans för olika färgområden. Försök hitta en inställning som verkligen framhäver dramatiken i himlen.

2

Under ytan finns stora och små

Att fotografera under ytan är skoj. Kanske inte uttråkade abborrar i svenskt, grumligt insjövatten, men snorklar du omkring bland koraller och nemofiskar är det förstås kul att kunna för-eviga ögonblicket. Men oavsett om du använder den billigaste engångskameran eller världens fränaste undervattenshus så finns det vissa problem som ofta uppstår. Åtminstone om du inte lyckas nå fram med lämpligt ljus.

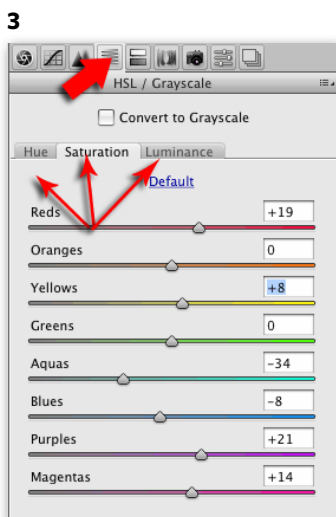
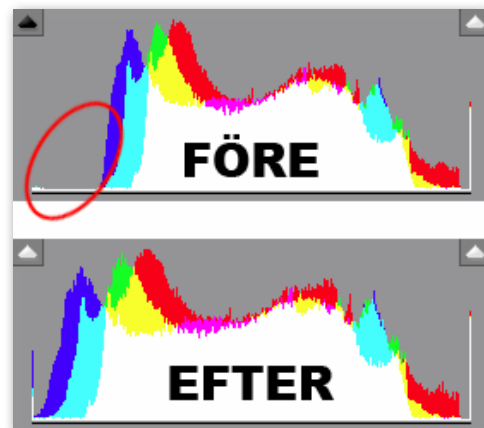
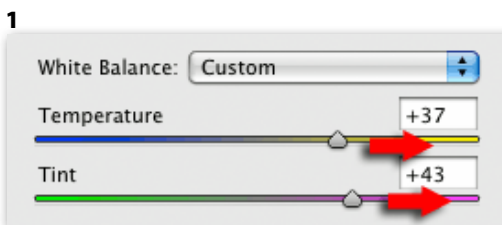
Typiska undervattensbilder lider ofta av två brister - färgförskjutning och kontrastlöshet. Allting får en blågrön hinna och motivets mörkaste partier blir inte särskilt mörka alls. Hjälp från vädergudarna är förstås inte mycket att hoppas på när du har sänkt ner dig i oceanernas djup. Men med hjälp av Camera Raw klarar du biffen ändå.

1. Börja med att korrigera färgförskjutningen. Eftersom du sällan har ett bra riktmärke för vad som ska vara neutralt får du använda ditt ögonmått. Dra i reglagen **Temperature** (temperatur) och **Tint** (toning) tills du hittar rätt. Tumregeln är att dra rätt rejält åt höger eftersom du vill röra dig bort från både blått och grönt. Räkna dock inte med att du kan få till perfekta färger i det här steget. Kvarvarande brister fixar du senare.

2. Nästa steg är att återföra svärtan i bilden. Har du en typisk undervattensbild är ditt histogram helt tomt i högerkanten, dvs mörka toner saknas. Histogrammet hittar du längst upp till höger i Camera Raw-fönstret. Dra därför upp **Blacks** (svärta) tills histogrammet ser lite hälsosammare ut.

3. Även om du lyckades få bort det mesta av den blågröna hinnan i steg 1 kan vissa färgdefekter återstå. I vårt exempel behöll de vita korallerna en onaturlig cyanfärgning, oavsett hur färgreglagen placerades. För att göra en mer selektiv färgkorrigering byter du flik i Camera Raw till **HSL/Grayscale** (NML/gråskala). Genom att jobba med de olika underflikarna kan du hitta perfekta färger, avlägsna avvikelser och förstärka framträdande nyanser. En risk är att du vill minska mättnaden på en färg som också påverkar något färggrant som du snarare vill lyfta fram. I så fall är det bättre att lyfta in bilden i Photoshop och använda justeringslager med masker för att begränsa effekten.

4. Som avslutning kan du återvända till grundfliken och experimentera med de övriga reglagen. Kanske lyfta fram skuggpartierna en aning med **Fill light** (fyllnadsljus) eller öka **Clarity** (klarhet) för att framhäva texturer i bilden.

SÅ ÖPPNAR DU DINA BILDER I CAMERA RAW

Det sista tricket i den här artikeln utnyttjade programmet **Adobe Camera Raw** (ACR) som ingår i Photoshop. Många av de andra teknikerna kan du också åstadkomma direkt inuti ACR, det är främst en fråga om personlig preferens.

Bäst resultat får du om du jobbar med råfiler från din digitala systemkamera, men även jpg-bilder går utmärkt att bearbeta i ACR. För att öppna dessa startar du Bridge, Photoshops filhanterare via **File > Browse in Bridge** (arkiv > bläddra i Bridge). Leta sedan upp dina bilder på hårddisken. Högerklicka på bilden du vill arbeta med och välj **Open in Camera Raw** (öppna i Camera Raw).